

Institute of National Remembrance

<https://ipn.gov.pl/en/news/10600,A-statement-by-the-Institute-of-National-Remembrance-in-connection-with-an-inter.html>

02.05.2024, 13:51

19.06.2023

A statement by the Institute of National Remembrance in connection with an interview with Anton Drobovych, Head of the Ukrainian Institute of National Remembrance, published on glavcom.ua on 16 June 2023 (ENGLISH AND UKRAINIAN)

In connection with the interview given by Anton Drobovych, Head of the Ukrainian Institute of National Remembrance, the Institute of National Remembrance – Commission for the Prosecution of Crimes against the Polish Nation wishes to present its position on the issues raised by Mr Drobovych concerning Polish-Ukrainian relations in the area of commemoration, search for and exhumation of the victims of the Volhynia genocide.

INSTITUTE
OF NATIONAL
REMEMBRANCE

Statement

First of all, we agree with Anton Drobovych's statement that historical truth and honesty are the matters of fundamental importance for the cooperation between the Polish and Ukrainian institutions to be successful. Therefore, in the name of the truth and honesty invoked by Mr Drobovych, it is but necessary to correct the inaccuracies, manipulations and misstatements on the part of the Head of the Ukrainian Institute of National Remembrance.

At the outset, it should be clearly emphasized that the Polish Institute of National Remembrance (IPN), as an institution of the Polish state acting independently of the government's administrative bodies, expects real actions on Ukraine's part - in line with earlier declarations

of the Ukrainian state and government authorities - to enable the commencement of search and exhumation work in the places where Poles were murdered during the genocide in Volhynia and Eastern Lesser Poland.

Cooperation on historical matters, including most of all efforts to commemorate places of execution of Poles murdered by the Ukrainian Insurgent Army, a criminal organization, as part of the genocidal ethnic cleansing in Volhynia and Eastern Lesser Poland in 1943-1945, are coordinated in Poland by the Ministry of Culture and National Heritage in close cooperation with the Institute of National Remembrance. Cooperation between the Ministry of Culture and National Heritage and the Institute of National Remembrance is highly substantive. The government team is headed by Secretary of State at the Ministry of Culture Jarosław Sellin, and IPN President, Karol Nawrocki, Ph.D. is a member of this body.

The Ukrainian Institute of National Remembrance is not a partner for discussion for the Polish IPN as far as commemoration, search and exhumation activities are concerned. The Ukrainian Institute of National Remembrance's activities are managed and coordinated by the Cabinet of Ministers of Ukraine through the Ministry of Culture, and the position of the Head of the Ukrainian IPN in the structure of government administration is political. The Ukrainian Ministry of Culture, as well as the Interdepartmental Commission subordinate to the Ukrainian government, are responsible for decision-making on issues of key importance to Poland, including commemoration and

search activities.

Regarding Anton Drobovych's statement suggesting that Ukrainian graves in Poland are under threat, it must be firmly stated that this allegation is thoroughly false. Never has any institution of the Polish state, including the IPN, taken any steps that would result in the removal of Ukrainian graves. In the case of the Monastyrz Hill in Werchrata, it was the commemorative plaque, not the grave itself, that gave rise to concerns; and no one has ever attempted to remove it. Such false claims are intended to create the impression that the Polish side is to blame for the situation.

After the plaque with the names of 62 UPA members was destroyed in January 2020, the Polish side reconstructed the plaque with an inscription in the Polish and Ukrainian language.

The text it bears is objective and based on facts. However, the list of names has been omitted, as it gives rise to serious objections on the Polish side and requires verification. These objections have been communicated to the Ukrainian side.

It is worth noting that in June 1995 Andrzej Przewoźnik, Secretary of the Council for the Protection of Struggle and Martyrdom Sites, caused an agreement to be signed with the Union of Ukrainians in Poland, which became the basis for legalizing the monument, erected illegally in 1993.

Mr Drobovych's statement that Ukraine makes the approval of exhumation work contingent on the end of the dispute over the

Monastyrz Hill memorial does not relate to the facts and is a manipulation. In fact, it is not the Ukrainian Institute of National Remembrance, headed by Anton Drobovych, that is granting approvals for search and exhumation work. Let us stress once more that the Ukrainian Ministry of Culture, as well as the Interdepartmental Commission subordinate to the Ukrainian government, are the bodies competent to make binding decisions in this regard, and Poland has for several years been unsuccessfully demanding that such decisions be made.

The Polish authorities have fulfilled their obligation to restore the devastated memorial, a fact which the Ukrainian side is reluctant to accept. The Ukrainian authorities have so far not given their approval for Polish archaeologists from the Institute of National Remembrance to carry out either exploratory or exhumation work.

Requests addressed by the IPN to the Ukrainian side for permission to carry out exploratory work have so far gone unanswered or been refused. For the sake of illustration, it is worth recalling just a few of these cases relating to various historical events:

Huta Pieniacka (Lviv district). The purpose of the work undertaken was to find the burial sites of the victims of the 8 February 1944 pacification in which about 1,000 Polish civilians were killed. According to an investigation by the Polish IPN, the crime was committed by German soldiers of Ukrainian nationality from the 4th SS Police Regiment of the 14th SS Division "Galizien" , under the command of a German captain, together with a local unit of the Ukrainian Insurgent

Army (UPA) and a paramilitary unit consisting of Ukrainian nationalists under the command of Włodzimierz Czerniawski. On 18 February 2020, a request for approval of exploratory work was submitted to the Architecture Department of the Lviv administration. On 15 April 2020, it sent the request to the Ministry of Culture, Youth and Sports of Ukraine and the Ukrainian Institute of National Remembrance for an opinion; no response has been received for more than three years.

Stanisłówka (Lviv district). Search for the remains of two Home Army soldiers (known by name, surname and rank) from the unit of Second Lieutenant Onufry Kuźniar "Popiel", killed during the defense of the village in 1944. On 18 February 2020, a request for approval of exploratory work was submitted to the Architecture Department of the Lviv administration. On 15 April 2020, it sent the request to the Ministry of Culture, Youth and Sports of Ukraine and the Ukrainian Institute of National Remembrance for an opinion; no response has been received for more than three years.

Małe Hołoby (Volyn district). IPN's search for the grave of Father Józef Szostak and Friar Piotr Mojsijonek, who were killed on 5 April 1943 in the forest near Małe Hołoby. On 21 January 2020, a request for exploratory work was submitted to the Lutsk Department of Culture. The request was not approved. Following an appeal, the Department of Culture finally denied the approval on 12 May 2020.

Lviv. In November 2019, in cooperation with a Ukrainian partner, the

IPN obtained approval for exploratory work and carried out probing surveys at two inactive parish cemeteries of the former villages of Zboiska and Hołosko, now within the administrative borders of Lviv. Fragments of graves containing the remains of Polish Army soldiers killed in the defense of Lviv in September 1939 were discovered at both sites. The estimated number of those buried is about 130. Based on the results of the investigations, "Acts of Establishment of Burial Sites" were drawn up for both locations, forming the basis - in accordance with the Ukrainian law - for requesting the exhumation of the discovered remains. The IPN obtained permission from the Council of the Town of Mostyska to bury the exhumed soldiers in the existing quarter of Polish Army soldiers in the Mostyska cemetery. In March 2020, an application for an exhumation permit was submitted to the State Interdepartmental Commission for the Commemoration of Participants in Anti-Terrorist Operations, Victims of War and Political Repression. In April 2020, the Ukrainian Ministry of Culture of Ukraine responded that no approval had yet been given due to a change in personnel at the Interdepartmental Commission and the quarantine caused by the epidemic. No response has been received to date despite the change of both legal and factual circumstances.

Tynne (Rivne district). Search for the burial place of soldiers of the Border Protection Corps - the follow-up of exploratory work undertaken in 2012 under the auspices of the former Council for the Protection of Struggle and Martyrdom Sites. On 4 February 2020, a request for approval of exploratory work was submitted to the Rivne Department of Culture; the schedule of work was approved by the Rivne

administration. On 2 March 2020, a request for approval of the work was submitted to the Ukrainian Ministry of Culture, Youth and Sports. No response has been received to date.

Similar requests have been submitted by the Polish side in connection with search for the victims of the NKVD Polish Operation 1937-1938, September 1939 or the Katyn Massacre. All of those requests have been either refused or no response has been received from the Ukrainian side.

Another inaccuracy in Anton Drobovych's statement concerns the archaeological work undertaken by the Polish side in Przemyśl, outside the Ukrainian war cemetery. Mr Drobovych said that despite requests, the Ukrainian side had not received an answer to its questions about the results of the work carried out at the time. It is necessary at this point to clarify that the archaeological research undertaken at that site did not concern Ukrainian but Hungarian soldiers, thus there was no reason for sharing the detailed results of the archaeological work with Ukraine.

In August 2021, archaeological surveys were carried out in Przemyśl, at Kasztanowa Street, in the vicinity of the Ukrainian war cemetery, to verify the existence of a World War I war cemetery at the site. The work was carried out by the Union of Fortress Communities of the Fortress of Przemyśl in cooperation with representatives of the Hungarian Institute of History and the Army Museum in Budapest. The Polish IPN was not involved in any role in that work. The surveys confirmed that there is a cemetery of soldiers from the fortress crew at

the site; amongst others, elements of tombstones of Hungarian officers were found. The site was levelled after 1945. The work performed did not in any way encroach upon the Ukrainian cemetery. Meanwhile, the Ukrainian side is unjustifiably claiming rights to the surveyed plot, even though it is aware that soldiers buried there are mostly of Hungarian nationality. The Ukrainian IPN and the Ukrainian Ministry of Culture have issued a statement that they do not recognize the results of the surveys performed – and so it appears that the results are after all known to the Ukrainian side. A bizarre argument has been raised that Ukrainians fought in both the Russian and Austro-Hungarian armies during World War I, so it is to be expected that some soldiers of Ukrainian nationality had to be buried in a such a large cemetery. A representative of the Union of Fortress Municipalities said that the Embassy of Ukraine in Warsaw had received notice of the work planned, as evidenced by a postal receipt dated 21 August 2021, a few days before the work was commenced.

Regarding Anton Drobovych's statement about the initiative of the Polish-Ukrainian working group composed of representatives of the two Institutes of National Remembrance, tasked to consult on issues related to memorial sites, it should be stated that, apart from the inaugural meeting, this body has not become operational. This is due to the differences of opinion on the draft rules of procedure, the assumptions of which were agreed at the meeting. Subsequently, in the course of consultations by mail, the Ukrainian side introduced unacceptable changes, including changing the definition of the issues to be addressed by the working group and demanding that persons

from outside the Ukrainian Institute of National Remembrance be added to the group in breach of the rule that permanent members can be recruited only from among the personnel of the both institutes.

Anton Drobovych claims that he sees no interest in historical dialogue or willingness to cooperate on the part of the Polish Institute of National Remembrance. His assessment of cooperation with Polish historians is astonishing on the eve of the 80th anniversary of the genocide in Volhynia and Eastern Lesser Poland - an ethnic massacre of more than 100,000 Poles perpetrated by nationalists under the banner of the Organization of Ukrainian Nationalists (OUN) and the Ukrainian Insurgent Army (UPA). One gets the impression that Mr Drobovych's words are intended to distract attention from the expectation that the Ukrainian authorities take concrete action - by agreeing to extensive exploratory and exhumation work - on the occasion of the round anniversary of the Volhynian Crime.

And as far as scientific activity is concerned, it is worth recalling that a Polish-Ukrainian working group, of which Ukrainian archivists and historians form part, has been in operation for more than 27 years, preparing source publications for "Poland and Ukraine in the 1930s and 1940s. Documents from the Archives of the Secret Services", a publishing series coordinated by the Polish Institute of National Remembrance. The group continues to meet periodically and work on bilingual publications is still carried out despite the full-scale war in Ukraine started by the Russian Federation. Over the past few years, the Polish Institute of National Remembrance has organized a number

of scientific conferences and symposia devoted to the issue of Polish-Ukrainian relations, to which Ukrainian researchers have been invited. In 2018-2023 alone, the Institute has published 23 studies on Polish-Ukrainian relations, including those authored by Ukrainian scholars. These examples clearly show that the dialogue with the Ukrainian scientific community is ongoing, unfortunately without the participation of the representatives of the Ukrainian Institute of National Remembrance.

Anton Drobovych claims that the Polish IPN is a politicized institution. This is patently untrue. The Institute of National Remembrance is independent of the Polish government, acting in the area of historical policy as an institution of the Polish state. The IPN President is appointed and dismissed by the Sejm of the Republic of Poland with the consent of the Senate, on the proposal of the IPN College. The IPN president has a ministerial rank. This is in contrast to the Ukrainian Institute of National Remembrance, which is subordinate to the Ukrainian Ministry of Culture. Mr Drobovych is, therefore, an official fully dependent on the political decisions of his superiors.

In support of his view of cooperation with the institutions of the Polish state and the Polish Institute of National Remembrance, which bears no relation to reality, Anton Drobovych argues that the Polish side is reluctant or not ready to restore justice, obey its own laws and respect its international obligations. This claim is untrue and one that we regard as a sign of extreme ill-will and disregard for the facts.

Contrary to Mr Drobovych's claims that the IPN's offers of cooperation

are limited to war-related assistance, let us recall the proposals presented by President Nawrocki during an online conversation in July 2022 between the heads of the two institutions concerning joint scientific and educational projects, as well as archival and exhibition cooperation, which have gone unanswered by the Ukrainian side. It should be noted that both during the implementation of the IPN's flagship project "Trails of Hope. Odyssey of Freedom," as well as during meetings within the framework of international platforms or conferences, across the globe, when speaking about the contribution of Poles to the victory over totalitarianisms, President Nawrocki always emphasizes his opposition to Russian aggression against Ukraine, pointing to the role of education of societies in the fight against criminal totalitarian regimes.

The upcoming 80th anniversary of the Volhynia genocide may become an opportunity for Ukraine to achieve closure and reckon once and for all with a past which is painful for both the Ukrainians and the Poles. Full of untrue claims that mislead the public as to the real state of affairs, Anton Drobovych's interview certainly does not serve this purpose.

It is time to match gestures and declarations with actions that will enable the Polish Institute of National Remembrance to undertake search and exhumation work and commemorate the innocent victims of the genocide in Volhynia and Eastern Lesser Poland - a crime that weighs on our mutual relations.

Dr Rafał Leśkiewicz

Director

Office of the Spokesperson

Spokesperson

Institute of National Remembrance

Заява Інституту національної пам'яті у зв'язку з інтерв'ю з Антоном Дробовичем, директором Українського інституту національної пам'яті, яке було опубліковано 16 червня 2023 року на сайті glavcom.ua.

<https://glavcom.ua/longreads/anton-drobovich-pislja-peremohi-mi-ne-m-atimemo-sil-na-shchos-spilne-z-rosijanami-u-najblizhchi-100-rokiv-934999.html>

У зв'язку з інтерв'ю голови Українського інституту національної пам'яті Антона Дробовича, Інститут національної пам'яті – Комісія з розслідування злочинів проти польського народу висловлює свою позицію щодо порушених у цій розмові питань щодо

польсько-українських відносин, у сфері політики вшанування, пошуку та ексгумації жертв геноциду на Волині.

Перш за все слід погодитися з твердженням Антона Дробовича, що основними питаннями співпраці між інституціями польської та української держави є історична правда та чесність. Тому в ім'я правди та чесності, на які посилається директор Дробович, необхідно внести поправки щодо неточності, маніпуляції та розбіжності з правдою, які з'явилися у заявах голови Українського інституту національної пам'яті.

На початку слід чітко підкреслити, що польський Інститут національної пам'яті, будучи інституцією польської держави, що діє незалежно від органів державного управління, очікує від української сторони реальних дій, посилаючись на попередні заяви української влади та уряду, щодо дозволу на початок пошуково-ексгумаційних робіт у місцях убивств поляків під час геноциду на Волині та Східній Малопольщі.

Діяльність у сфері співпраці, що стосується історичних питань, зокрема, насамперед, у вшануванні місць страти поляків, замордованих злочинними формуваннями Української повстанської армії в рамках геноцидних етнічних чисток на Волині та Східній Малопольщі у 1943–1945 роках, координуються в Польщі, у тісній співпраці з Інститутом національної пам'яті, Міністерством культури та національної спадщини. Співпраця Міністерства культури та національної спадщини та Інституту національної пам'яті відбувається на високому змістовному рівні.

Урядову групу очолює державний секретар Міністерства культури Ярослав Селлін, а президент Інституту національної пам'яті доктор Кароль Навроцький є членом цього органу.

Український інститут національної пам'яті не є партнером у переговорах польського Інституту національної пам'яті в рамках діяльності, пов'язаної з ушануваннями, пошуками та ексгумаціями. Діяльністю останнього керує та координує Кабінет Міністрів України за посередництвом Міністерства культури, а позиція голови Українського інституту національної пам'яті в структурі урядової адміністрації має політичний характер. Рішення щодо ключових для польських інтересів питань, зокрема меморіально-пошукової діяльності, є компетенцією Міністерства культури України, а також Міжвідомчої комісії, підпорядкованої українському уряду.

Посилаючись на заяву Антона Дробовича про загрозу українським могилам у Польщі, слід рішуче сказати, що це твердження абсолютно неправдиве. Жодна польська державна установа, включно з Інститутом національної пам'яті, ніколи не вживала дій, які б призвели до ліквідації українських поховань. У випадку з Верхратою (пагорби Монастиж) зауваження доречні щодо інформації, розміщеній на меморіальній дошці, а не самої могили. Ніхто не намагався її ліквідувати. Такі неправдиві заяви покликані створити враження, що у виниклій ситуації винна польська сторона.

Після знищення у січні 2020 року дошки з іменами 62 членів УПА

польська сторона реконструювала дошку з написом польською та українською мовами.

Це об'єктивний текст, згідний із фактами. Проте список імен опущено, оскільки він викликає серйозні застереження польської сторони та потребує перевірки. Ці застереження були представлені українській стороні.

Варто зазначити, що у червні 1995 року секретар Ради охорони пам'яті боротьби і мучеництва Анджей Пшевознік сприяв укладенню угоди з Об'єднанням українців у Польщі, яка стала основою для легалізації пам'ятника, встановленого нелегально 1993 року.

Твердження директора Дробовича про те, що українська сторона обумовлює надання згоди на проведення ексгумаційних робіт завершенням суперечки щодо вшанування пам'яті на горі Монастиж, не відповідає дійсному стану речей і є маніпуляцією. Водночас не Український інститут національної пам'яті, який очолює Антон Дробович, дає згоду на проведення пошуково-ексгумаційних робіт. Слід ще раз чітко підкреслити, що саме Міністерство культури України, а також Міжвідомча комісія, що діє при українському Уряді, можуть приймати рішення щодо такого роду робіт, яких польська сторона безуспішно вимагає вже кілька років.

Польська влада виконала свої зобов'язання щодо відновлення зруйнованого пам'ятного знаку, чого українська сторона не хоче

прийняти. Українська влада досі не дала згоди на діяльність польських археологів з Інституту національної пам'яті: як на пошукові, так і на ексгумаційні роботи.

Надіслані Інститутом національної пам'яті українській стороні запити про згоду на пошукові роботи поки що залишаються без відповіді або отримують відмову. Наприклад, варто згадати лише деякі з них, що стосуються різних історичних подій:

Гута Пеняцька, (Львівська область). У рамках проведених робіт планувалося знайти місця поховань жертв акції пацифікації польського цивільного населення 8 лютого 1944 року, внаслідок якої загинуло близько 1000 осіб. За даними розслідування Інституту національної пам'яті Польщі, злочин скоїли німецькі солдати української національності з 4-го поліцейського полку СС 14-ї дивізії СС «Галичина» під командуванням німецького капітана разом із підрозділом Української Повстанської Армії (УПА) та парамілітарним підрозділом українських націоналістів під командуванням Володимира Чернявського. 18 лютого 2020 року в управління архітектури Львівської ОДА було подано заяву щодо дозволу на проведення пошукових робіт. 15 квітня 2020 року орган управління направив заяву на розгляд до Міністерства культури, молоді та спорту України та Українського інституту національної пам'яті; відповіді немає більше 3 років.

Станіславівка (Львівська область). Проводяться пошуки останків двох бійців Армії Крайової (відомі імена, прізвища та звання) з частини лейтенанта Онуфрій Кузняра «Попела», захисників села,

які загинули під час його оборони 1944 року. 18 лютого 2020 року до управління архітектури Львівської ОДА було подано заяву щодо дозволу на проведення пошукових робіт; 15 квітня 2020 року орган управління направив заяву на розгляд до Міністерства культури, молоді та спорту України та Українського інституту національної пам'яті; немає відповіді більше 3 років.

Малі Голоби (Волинська область). Пошукові роботи Інституту національної пам'яті на могилі о. Юзефа Шостака і брата Пйотра Мойсійонка, які загинули 5 квітня 1943 року в лісі біля Малих Голобів. 21 січня 2020 року подано заявку на проведення пошукових робіт в управління культури в Луцьку. Заява не була схвалена. Після проведення процедури оскарження 12 травня 2020 року управління культури остаточно відмовило у наданні згоди.

Львів. У листопаді 2019 року Інститут національної пам'яті у співпраці з українським партнером отримав дозвіл на пошукові роботи та провів дослідження двох занедбаних парафіяльних цвинтарів колишніх містечок Збоїська та Голосько, що нині розташовуються в адміністративних межах Львова. В обох місцях виявлено фрагменти могил із останками солдатів Війська Польського, які загинули, захищаючи Львів у вересні 1939 року. Орієнтовна кількість похованих – близько 130 осіб. За результатами проведених досліджень на обидва місця складено «Акти встановлення місця поховання», які відповідно до

законодавства України є підставою для подання заявок на ексгумацію виявлених останків.

Інститут національної пам'яті отримав згоду Мостиської міської ради на поховання ексгумованих солдатів на наявному вже цвинтарі солдатів Війська Польського, розташованому на цвинтарі в Мостиськах. У березні 2020 року до Державної міжвідомчої комісії з питань вшанування пам'яті учасників антитерористичної операції, жертв війни та політичних репресій було подано заяву про надання дозволу на ексгумацію. У квітні 2020 року надійшла відповідь від Міністерства культури України, що у зв'язку зі зміною складу Міжвідомчої комісії та карантинном, спричиненим епідемічним станом, згоди ще не надано. На сьогодні відповідь не надійшла, незважаючи на зміни юридичного та фактичного стану.

Тинне (Рівненська область). Пошуки місця поховання солдатів Корпусу охорони пограниччя – продовження пошуків, які велися з 2012 року під егідою колишньої Ради охорони пам'яті боротьби та мучеництва. 4 лютого 2020 року подано заявку на пошукові роботи до відділу культури в місті Рівне; програму робіт затвердила Рівненська адміністрація. 2 березня 2020 року до Міністерства культури, молоді та спорту України було подано заяву щодо надання дозволу на роботи. На даний момент відповіді не надійшло.

Подібні заяви польська сторона подавала у зв'язку з необхідністю проведення пошукових робіт жертв Польської операції НКВС 1937–1938 років, вересень 1939 року або Катинського злочину. Усі

вони були негативно оцінені українською стороною або не отримали відповіді.

Ще одна неточність у інтерв'ю Антона Дробовича стосується археологічних робіт, проведених польською стороною в Перемишлі, за межами українського військового цвинтаря. Директор Дробович зазначив, що, незважаючи на запити, українська сторона не отримала відповідей на запитання про результати проведеної на той час роботи. Тут необхідно уточнити, що проведені археологічні дослідження стосувалися не українських, а угорських військових, тому не було жодних підстав інформувати українську сторону про детальні результати археологічних робіт.

У серпні 2021 року в Перемишлі на вулиці Каштановій, в районі Українського військового цвинтаря, були проведені археологічні дослідження з метою підтвердження існування на цьому місці військового кладовища з часів Першої світової війни. Роботу виконала Товариство фортечних ґмін Фортеці Перемишль у співпраці з представниками Угорського інституту історії та Музею армії в Будапешті. Польський Інститут національної пам'яті жодним чином не був залучений до цих дій. Дослідження підтвердили, що на цьому місці розташовується кладовище воїнів з фортечної бригади, знайдено, серед іншого, елементи надгробків угорських офіцерів. Територія була розрівняна після 1945 року. Проведені заходи жодним чином не вплинули на територію українського цвинтаря.

Водночас українська сторона безпідставно претендує на права на ці дослідження, хоча й знає про те, що там знаходяться поховання військових переважно угорської національності. Український інститут національної пам'яті та Міністерство культури України оприлюднили комюніке, в якому заявили, що не визнають результатів проведених досліджень – тож, очевидно, з ними українська сторона ознайомилася. Було використано дивний аргумент, що під час Першої світової війни українці воювали і в російській, і в австро-угорській арміях, тож слід вважати, що на такому великому кладовищі має бути похований якийсь воїн української національності. Представник Товариства фортечних ґмін повідомив, що Посольство України в Варшаві отримало повідомлення про заплановані роботи, про що свідчить поштове підтвердження отримання від 2 серпня 2021 року, тобто за кілька днів до початку робіт.

Посилаючись на заяву Антона Дробовича про ініціативу польсько-української робочої групи, що складається з представників обох Інститутів національної пам'яті, створеної для консультацій з питань, пов'язаних із місцями пам'яті, слід зазначити, що, окрім установчого засідання, вони не проводила жодних заходів. Це сталося через розбіжності щодо проекту регламенту роботи, положення якого були визначені під час зустрічі. Згодом українська сторона в ході кореспонденційних консультацій внесла неприйнятні зміни, серед інших, зміна визначення питань, які є предметом роботи групи, та порушення правила про те, що постійними членами групи будуть лише працівники обох

інститутів, вимагаючи включення до неї осіб, які не належать до Українського інституту національної пам'яті.

Антон Дробович заявив, що не бачить зацікавленості в історичному діалозі чи бажання співпрацювати з боку Інституту національної пам'яті Польщі. Дивно, що саме так він оцінює співпрацю з польськими істориками напередодні відзначення 80-ї річниці геноциду на Волині та Східній Малопольщі – вчиненого над 100 тисячами етнічних поляків, виконавцями якого були націоналісти ОУН-УПА. Складається враження, що слова директора Дробовича мають на меті відвернення уваги від очікувань, що українська влада з нагоди круглої річниці Волинського злочину вдасться до реальних дій – погодиться на широкі пошукові та ексгумаційні роботи.

Говорячи про наукову діяльність, варто нагадати, що вже понад 27 років діє польсько-українська робоча група, яка готує джерельні публікації в рамках серії «Польща та Україна в 30-40-х роках ХХ століття. Невідомі документи з архівів спецслужб», яку координує польський Інститут національної пам'яті, в рамках якого працюють архівісти та історики з України. Навіть під час повномасштабної війни в Україні, спричиненої Російською Федерацією, організовуються регулярні зустрічі групи та готуються подальші двомовні публікації. Протягом останніх років Інститут національної пам'яті Польщі організував багато наукових конференцій та симпозіумів, присвячених питанням польсько-українських відносин, у яких брали участь запрошені науковці з

України. Лише в 2018-2023 роках Інститут також опублікував 23 публікації про польсько-українські відносини, в тому числі й авторства українських науковців. Наведені приклади яскраво свідчать про те, що діалог з українською науковою спільнотою триває. На жаль, представники Українського інституту національної пам'яті в ньому не беруть участі.

Антон Дробович заявив, що польський Інститут національної пам'яті є політизованою установою. Це явно неправда. Інститут національної пам'яті діє незалежно від влади, це інституція польської держави, яка діє у сфері історичної політики. Президента Інституту призначає та звільняє Сейм Республіки Польща за згодою Сенату на прохання Колегії Інституту національної пам'яті. Президент Інституту національної пам'яті має ранг міністра. На відміну від Українського інституту національної пам'яті, який підпорядковується місцевому Міністерству культури. Тому директор Дробович є чиновником, який повністю залежить від політичних рішень свого начальства.

Відірване від реальності трактування співпраці з інституціями польської держави та польським Інститутом національної пам'яті Антон Дробович пояснює небажанням або неготовністю польської сторони відновити справедливість, дотримуватись власного права та поважати міжнародні зобов'язання. Це неправдива заява, яку ми сприймаємо як вияв злої волі та доказ ігнорування фактів.

Всупереч заявам директора Дробовича про те, що пропозиції щодо співпраці від Інституту національної пам'яті обмежувалися

допомогою, пов'язаною з війною, під час онлайн-розмови в липні 2022 року за участю керівників обох інституцій президент Навроцький також представив пропозиції щодо спільних науково-освітніх проектів та співробітництва в архівно-експозиційній сфері, які залишилися без відповіді з боку української сторони. Слід підкреслити, що як під час реалізації флагманського проекту Інституту національної пам'яті «Стежками надії. Одиссея свободи», а також під час зустрічей у рамках міжнародних платформ чи конференцій, у будь-якій точці світу, президент Навроцький, говорячи про внесок поляків у перемогу над тоталітаризмом, завжди засуджує російську агресію проти України, вказуючи на роль виховання суспільства в боротьбі проти злочинних тоталітарних режимів.

Наближення 80-ї річниці геноциду на Волині може стати для України нагодою раз і назавжди звести рахунки з болісним минулим як для українців, так і для поляків. Інтерв'ю Антона Дробовича, насичене неправдивими твердженнями та введенням в оману громадської думки щодо реального стану речей, і точно не служить цій меті.

Настав час замінити жести та декларації реальними діями, в результаті яких Інститут національної пам'яті Польщі зможе розпочати пошуково-ексгумаційні роботи з метою гідного вшанування пам'яті невинних жертв геноциду на Волині та Східній Малопольщі – злочину, що тяжіє над нашими взаєминами.

д-р Рафал Леськевіч

Директор

Управління прес-служби

Прес-секретар

Інституту національної пам'яті

Opcje strony

- [Print this page](#)
- [Generate PDF of this page](#)
- [Notify about this page](#)
- Share this article
 - [Share on Facebook](#)
 - [Share on Twitter](#)